

DECIZIE

18 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Octavian Racu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Cultul Religios „Biserica Unificării”, Andrei Eșanu, Ludmila Bîrcă și Natalia Roskot împotriva Societății cu răspundere limitată „Flux” și Octavian Racu cu privire la recunoașterea instigării la discriminare pe criteriul convingerilor religioase, obligarea radierii publicației și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 22 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de către Cultul Religios „Biserica Unificării”, Andrei Eșanu, Ludmila Bîrcă și Natalia Roskot, reprezentați de către avocatul Doina Ioana Străisteanu, a fost casată hotărârea din 07 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și a fost emisă o nouă hotărâre de admitere a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La data de 09 decembrie 2016 Cultul Religios „Biserica Unificării”, Andrei Eșanu, Ludmila Bîrcă și Natalia Roskot au depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Flux” și Octavian Racu cu privire la recunoașterea instigării la discriminare pe criteriul convingerilor religioase, obligarea radierii publicației și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamanții au indicat că, convingerile Cultului Religios „Biserica Unificării” și ale unor membri ai acestuia au fost luate în derîdere de către pârâți în publicația acestora difuzată pe internet, intitulată „Biserica Unificării” – grup criminal sub masca unei secte?”, cu următoarele exprimări: „liderii unei secte totalitare „Biserica Unificării”; „Grupul criminal condus de Mihail Calestru, Oleg Savencov, cetățian ucrainean, Nadejda Sabina, președintele oficial al Bisericii Unificării, Lee Hong Mo, un „misionar” corean, stabilit în Republica Moldova împreună cu familia sa și alte persoane care deocamdată nu au fost identificate, au organizat o rețea de cerșetori, prin

intermediul cultului „Biserica Unificării”, aplicând violențe psihice, abuz de poziție, forțând membrii sectei să cerșească... fără a-i remunera pentru munca efectuată sau a-i asigura cu hrană”; „Timp de ani de zile, mai mulți membri ai cultului au fost constrânși psihologic, înfometăți, înșelați și exploatați, în scopul acumulării unor sume fabuloase de bani, de care beneficiau liderii acestei secte”; „terorizați psihologic, pedepsiți prin izolare și lipsire totală de hrană”; „Fiecare membru al sectei era obligat să elibereze strămoșii”; „pseudo cult religios”; „fervoarea pseudoreligioasă a fost înlocuită cu fanatismul pentru bani”; „realizarea unei multitudini de idei dubioase și scheme profitabile”; „După această descriere amănunțită a activității sectei în cauză, ce reprezintă un pericol deosebit de grav pentru societatea noastră, nu ne rămâne decât să nădăjduim că organele de anchetă și justiția vor finaliza cu succes acest caz, vinovații fiind pedepsiți, iar rețeaua respectivă urmând să fie scoasă în afara legii ”.

Au menționat că, exprimările pârâților din publicație nu se reflectă în nici un act constatator din țară sau în afara țării, ce ar confirma că, Cultul Religios „Biserica Unificării” a comis careva crime față de membrii săi sau alte persoane, scopul articolului fiind denegrarea imaginii cultului religios minoritar, prezentarea acestuia ca fiind violent, care își forțează membrii să cerșească și să îndure foame, îi traficează și de aceea cultul este „pericol foarte grav pentru societatea noastră”.

Au afirmat că, această publicație a avut drept scop stigmatizarea unui cult religios minoritar, instigând la ură și discriminare față de membrii săi, precum și la ură interconfesională, fiecare membru al cultului simțindu-se umilit, fiind etichetați ca sectă, rețea de traficanți sau sclavi fără discernământ. Utilizarea intenționată a termenului „sectă” față de reclamanți a stimulat discriminare din partea cetățenilor Republicii Moldova pe motivul convingerilor religioase, în special le-a fost lezat dreptul de a nu fi supuși discriminării în realizarea libertății gândirii, a conștiinței și a religiei.

Au susținut că, pârâții sunt autorii și difuzorii publicației „Biserica Unificării” – grup criminal sub masca unei secte?”, cu exprimările instigatoare la discriminare ce le aparțin și ură față de persoanele cu convingeri religioase altele decât creștin ortodoxe.

Au relatat că, au dreptul la repararea prejudiciului moral cauzat prin discursuri de ură, intoleranță, instigarea la discriminare, pentru că au fost exploatați în scopuri politice pe motiv al convingerilor sale religioase

A solicitat recunoașterea SRL „Flux” și lui Octavian Racu responsabili de instigare la discriminare pe criteriu convingerilor religioase realizată prin publicația „Biserica Unificării” – grup criminal sub masca unei secte?”, interzicerea pârâților de a încălca în continuare drepturile lor și, anume, de a obliga pârâții să radieze publicația din toate resursele electronice, inclusiv din flux.md, precum și toate referințele la ele din serverele de căutare și să publice în loc dispozitivul hotărârii judecătorești pe această cauză și încasarea în mod solidar de la pârâți a câte 10000 de lei pentru fiecare, cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 07 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani acțiunea depusă de către Cultul Religios „Biserica Unificării”, Andrei Eșanu, Ludmila Bîrcă și Natalia Roskot a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 22 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de către Cultul Religios „Biserica Unificării”, Andrei Eșanu, Ludmila Bîrcă și Natalia Roskot, reprezentați de către avocatul Doina Ioana Străisteanu, a fost casată hotărârea primei instanțe și a fost emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea depusă de către Cultul Religios „Biserica Unificării”, Andrei Eșanu, Ludmila Bîrcă și Natalia Roskot a fost admisă, au fost recunoscuți SRL „Flux” și Octavian Racu responsabili de instigare la discriminare pe criteriu convingerilor religioase realizată prin publicația „Biserica Unificării” – grup criminal sub masca unei secte?”, a fost interzis SRL „Flux” și lui Octavian Racu să încalce în continuare drepturile Cultului Religios „Biserica Unificării”, ale lui Andrei Eșanu, Ludmillei Bîrcă și Nataliei Roskot și, anume, au fost obligați SRL „Flux” și Octavian Racu să radieze publicația din toate sursele electronice, inclusiv din flux.md, precum și toate referințele la ele din serverele de căutare și să publice în loc dispozitivul hotărârii judecătorești pe această cauză și au fost încasate în mod solidar de la SRL „Flux” și Octavian Racu în beneficiul Cultului Religios „Biserica Unificării”, lui Andrei Eșanu, Ludmillei Bîrcă și Nataliei Roskot câte 10000 de lei pentru fiecare, cu titlu de prejudiciu moral și suma de 11012,40 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

La data de 22 mai 2018 Octavian Racu a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe, cu încasarea de la intimați a cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului a invocat că, decizia instanței de apel este neîntemeiată și ilegală, deoarece au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material și, anume, nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată, nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei în fond, nu au fost dovedite circumstanțele considerate ca fiind stabilite, iar concluziile instanței de apel, expuse în decizie, sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

A menționat că, articolul intitulat „Biserica Unificării” – grup criminal sau masca unei secte?” a fost publicat în Portalul național de știri „Flux” în urma unei investigații efectuate de către autor, în baza unui bagaj vast de informație, care deja exista la acea perioadă despre intimat.

A susținut că, conducându-se de prevederile art. 32 din Constituția Republicii Moldova, ale art. 2 al Legii nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității și art. 2 al Legii nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare, și-a expus opinia proprie fără intenția și scopul de a supune sau manifeste o discriminare față de intimați. Din însăși denumirea publicației și-a propus ca scop constatarea unor circumstanțe fără a îndemna, instiga sau incita la ură prin luarea în derâdere sau de a discrimina intimații sau unele persoane, acționând și beneficiind de dreptul și libertatea prevăzută în art. 3 al Legii cu privire la libertatea de exprimare.

A conchis că, a publicat în sursele mass-media un material, care a șocat publicul atât prin argumentele expuse, cât și prin modul dur de exprimare a ideilor, ceea ce presupune o exercitare de drepturi conferite de legislație, în mod prioritar și strict numai jurnaliștilor.

A afirmat că, instanța de apel, soluționând cauza, nu a dat nici o apreciere faptului că, titlul articolului este interogativ, fapt ce nu lezează prezumția nevinovăției persoanelor vizate, mai mult, din conținutul articolului nu reiese faptul expunerii unei intoleranțe religioase.

A notat că, organizația „Biserica Unificată” și/sau membrii acesteia sunt vizați până la moment într-o cauză penală, iar în Franța a fost scoasă în afara legii, fiind calificată drept extremistă.

A declarat că, instanța de apel nu a luat în considerare faptul că, în cadrul examinării cauzei în prima instanță, intimații au confirmat că se ocupă cu cerșetoria, pe care ei o percep ca un exercițiu religios.

A remarcat că, instanța de apel, încasând prejudiciul moral în mărime de 10000 de lei pentru fiecare intimat, nu a ținut cont de prevederile art. 10 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, ale art. 32 din Constituția Republicii Moldova, ale art. 7 alin. (1) și (2) al Legii cu privire la libertatea de exprimare și ale art. 25 alin. (4) al Legii cu privire la libertatea de exprimare.

În acest context, a concluzionat că, hotărârea primei instanțe este întemeiată și argumentată, pe când în decizia instanței de apel sunt indicate argumentele din cererea de apel, fapt ce denotă dezinteresul instanței de apel în cercetarea materialelor cauzei.

Prin referința depusă la data de 08 septembrie 2018, Cultul Religios „Biserica Unificării”, Andrei Eșanu, Ludmila Bîrcă și Natalia Roskot, reprezentați de către avocatul Doina Ioana Străisteanu, au solicitat declararea recursului ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 14 noiembrie 2018 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) și (2) lit. a) și c) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronate în cazul în care instanța judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

Conform art. 16 alin. (2) din Constituția RM, toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Totodată, conform art. 32 alin. (1) - (3) din Constituția RM, oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil. Libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie. Sunt interzise și pedepsite prin lege contestarea și defăimarea statului și a poporului, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial, la violență publică, precum și alte manifestări ce atentează la regimul constituțional.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, la data de 09 decembrie 2015, ora 12.37, Octavian Racu, activând în funcția de jurnalist, a publicat pe pagina web a Portalului național de știri „Flux” articolul cu denumirea „Biserica Unificării” - grup criminal sub masca unei secte?” (f. d. 30-41).

Conform extrasului din Registrul de stat al organizațiilor necomerciale nr.02/224 din 15 iunie 2015, Cultul Religios „Biserica Unificării” este înscris în Registrul cultelor religioase și părților componente sub nr. 2326 din 15 mai 2008, cu sediul în or. Ialoveni, fiind indicat în calitate de conducător al entității Sabina Nadejdin.

De asemenea, la data de 15 iunie 2015 a fost înregistrat Statutul Cultului Religios „Biserica Unificării” de către Ministerul Justiției sub nr. 2326, în redacția nouă, fiind aprobat la adunarea generală din data de 04 aprilie 2015, conform căruia cultul este o structură religioasă, cu statut de persoană juridică, care desfășoară activitatea sa pe teritoriul RM, conform normelor doctrinare, canonice, morale, disciplinare și tradiții istorice și de cult proprii, care este nonprofit, apolitic și funcționează cu personal voluntar și retribuit, sursa credinței fiind revelația de Reverendul Moon Sun Myung și expusă în cartea Principiul Divin, iar principiul fundamental este acordarea neofitului, înainte de a adera la cult, a libertății depline în înțelegerea profundă și a propriei poziții, unde membrii cultului se alătură de bună voie și la fel de liber se pot retrage din rândul adeptilor lui, scopurile activității cultului fiind predicarea învățaturii credinței cultului și răspândirea modelului familiilor centrate pe Dumnezeu.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Cultul Religios „Biserica Unificării”, Andrei Eșanu, Ludmila Bîrcă și Natalia Roskot au solicitat recunoașterea SRL „Flux” și lui Octavian Racu responsabili de instigare la discriminare pe criteriu convingerilor religioase realizată prin publicația „Biserica Unificării” – grup criminal sub masca unei secte?”, interzicerea SRL „Flux” și lui Octavian Racu de a încălca în continuare drepturile lor și, anume, de a-i obliga să radieze publicația din toate resursele electronice, inclusiv din flux.md, precum și toate referințele la ele din serverele de căutare și să publice în loc dispozitivul hotărârii judecătorești pe această cauză și încasarea în mod solidar de la aceștia a cîte 10000 de lei pentru fiecare, cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de judecată.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către Cultul Religios „Biserica Unificării”, Andrei Eșanu, Ludmila Bîrcă și Natalia Roskot, reprezentați de către avocatul Doina Ioana Străisteanu, a ajuns la concluzia

temeiniciei acestuia, casând hotărârea primei instanțe și pronunțând o nouă hotărâre, prin care a admis acțiunea.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, a ajuns la concluzia că soluția dată de către instanța de apel este greșită.

Conform art. 15 alin. (1) din Legea nr. 125-XVI din 11 mai 2007 privind libertatea de conștiință, de gândire și de religie, Cultele religioase sunt autonome, separate de stat, egale în drepturi în fața legii și a autorităților publice. Discriminarea unui sau altui cult religios se pedepsește conform legislației în vigoare.

Conform art. 7 din Declarația Universală a Drepturilor Omului din 10 decembrie 1948, toți oamenii sunt egali în fața legii și au dreptul fără deosebire la o protecție egală a legii. Toți oamenii au dreptul la o protecție egală împotriva oricărei discriminări care ar încălca prezenta Declarație și împotriva oricărei provocări la o astfel de discriminare.

La caz, se reține că, Cultul Religios „Biserica Unificării”, Andrei Eșanu, Ludmila Bîrcă și Natalia Roskot, înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, au invocat că, convingerile Cultului Religios „Biserica Unificării” și a unor membri ai acestuia au fost luate în derâdere de către SRL „Flux” și Octavian Racu în publicația acestora difuzată pe internet, intitulată „Biserica Unificării” - grup criminal sub masca unei secte?”, prin următoarele exprimări: „liderii unei secte totalitare „Biserica Unificării”, „Grupul criminal condus de Mihai Calestru, Savencov Oleg, cetățean ucrainean, Nadejdin Sabina, președintele oficial al Bisericii Unificării, Lee Hong Mo, un „misionar” corean, stabilit în Republica Moldova împreună cu familia sa și alte persoane care deocamdată nu au fost identificate, au organizat o rețea de cerșetori, prin intermediul cultului „Biserica Unificării” (Cultul lui Moon), aplicând violențe psihice, abuz de poziție, forțând membrii sectei să cerșească ... fără a-i remunera pentru munca efectuată sau a-i asigura cu hrană”, „Timp de ani de zile, mai mulți membri ai cultului au fost constrânși psihologic, înfometăți, înșelați și exploatați, în scopul acumulării unor sume fabuloase de bani, de care beneficiau liderii acestei secte”, „terorizați psihologic, pedepsiți prin izolare și lipsire totală de hrană”, „Fiecare membru al sectei era obligat să elibereze strămoșii”, „pseudo cult religios”, „fervoarea pseudoreligioasă a fost înlocuită cu fanatismul pentru bani”, „realizarea unei multitudini de idei dubioase și scheme profitabile”, „După această descriere amănunțită a activității sectei în cauză, ce reprezintă un pericol deosebit de grav pentru societatea noastră, nu ne rămâne decât să nădăjduim că organele de anchetă și justiția vor finaliza cu succes acest caz, vinovații fiind pedepsiți, iar rețeaua respectivă urmând să fie scoasă în afara legii”.

Totodată, Cultul Religios „Biserica Unificării”, Andrei Eșanu, Ludmila Bîrcă și Natalia Roskot au invocat că, această publicație a avut drept scop stigmatizarea unui cult religios minoritar, instigând la ură și discriminare față de membrii săi, precum și la ură interconfesională.

Conform art. 2 din Legea nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității, discriminare - orice deosebire, excludere, restricție ori preferință în drepturi și libertăți a persoanei sau a unui grup de persoane, precum și susținerea

comportamentului discriminatoriu bazat pe criteriile reale, stipulate de prezenta lege sau pe criterii presupuse.

Instigare la discriminare - orice comportament prin care o persoană aplică presiuni sau afișează o conduită intenționată în scopul discriminării unei terțe persoane pe baza criteriilor stipulate de prezenta lege, prevăzut de același articol.

Conform art. 2 din Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare, discursul care incită la ură - orice formă de exprimare care provoacă, propagă, promovează sau justifică ura rasială, xenofobia, antisemitismul sau alte forme de ură fondate pe intoleranță.

Din materialele dosarului rezultă că la data de 19 iunie 2015 organul de urmărire penală al Ministerului Afacerilor Interne în persoana ofițerului superior de urmărire penală al Secției urmărire penală a CCTP al INI al Inspectoratului General al Poliției, locotenent colonel de poliție, Mircea Zeamă a emis ordonanța de începere a urmăririi penale, prin care a fost dispusă începerea urmăririi penale conform elementelor infracțiunii prevăzute de art. 165 alin. (3) lit. a) din Codul penal, pe faptul recrutării, transportării cetățenilor Vladimir Croitor, Octavian Rughină, Andrei Gaiduchevici, Enkhtuya Dorj, Eduard Guzun, Valeriu Guzun și altor persoane în scop de exploatare prin cerșetorie și prin muncă, săvârșită prin aplicarea violenței psihice nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei, înșelăciune, abuz de poziție de vulnerabilitate, asupra a două sau mai multor persoane, de un grup criminal organizat.

Prin ordonanța de începere a urmăririi penale enunțată a fost constatat că, în perioada anilor 2008-2015, cetățenii Oleg Savencov, Mihail Calestru, Sabina Nadejdin, Lee Hong Mo și alte persoane neidentificate de organul de urmărire penală, implicând în activitatea criminală persoana juridică Cultul religios „Biserica Unificării”, organizându-se în prealabil pentru a comite una sau mai multe infracțiuni, acționând în cadrul unui grup criminal organizat, împărțind rolurile între ei, urmărind scopul exploatării prin cerșetorie și prin muncă, prin înșelăciune, invocând ca bază valori spirituale și religioase, abuz de poziție de vulnerabilitate, manifestată prin situația precară din punct de vedere al supraviețuirii sociale și credulitate sporită, i-au recrutat pe cetățenii Vladimir Croitor, Octavian Rughină, Andrei Gaiduchevici, Enkhtuya Dorj, Eduard Guzun, Valeriu Guzun și alte persoane, care atât pe teritoriul RM, cât și fiind transportați în alte state, prin aplicarea violenței psihice nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei, cerșeau în locurile publice și munceau fără a fi remunerați și asigurați cu hrană adecvată (f. d. 83).

De asemenea, din materialele dosarului rezultă că, articolul din presă, intitulat „Biserica Unificării” - grup criminal sub masca unei secte?”, a fost publicat ulterior emiterii ordonanței nominalizate.

Astfel, în urma suprapunerii și analizării minuțioase a expresiilor invocate de către SRL „Flux” și Octavian Racu a fi instigatoare la ură și discriminare și conținutului ordonanței de începere a urmăririi penale din 19 iunie 2015, se constată că, articolul publicat de către Octavian Racu nu ține de un îndemn de a urî, de a lua în derâdere sau de a discrimina intimații-reclamanți sau unele persoane, după careva criterii religioase sau oricare alte criterii, ci doar beneficiind de dreptul său la libertatea de a primi și de a comunica fapte și idei, a împărtășit

informația primită, drept prevăzut expres în art. 3 alin. (2) din Legea cu privire la libertatea de exprimare.

Mai mult ca atât, dreptul la libertatea de exprimare este aplicabil nu numai în cazul unei informații sau „idei”, care sunt primite în mod favorabil sau privite ca inofensive sau ca o chestiune de indiferență, dar și al celei care ofensează, șochează sau deranjează statul sau orice parte a comunității. Adicional, libertatea jurnalistică mai acoperă și posibile recurgeri la exagerări sau chiar provocări (Hotărârea CEDO din 24 februarie 1997 în cazul De Haes and Gijssels contra. Belgiei, §47). Atunci când persoana dorește să răspândească o informație, statul nu poate dicta sau critica forma în care această informație este răspândită.

Art. 3 alin. (3) din Legea cu privire la libertatea de exprimare prevede 3 condiții pentru restrângerea libertății de exprimare: restrângerea să fie prevăzută de lege, să urmărească unul sau mai multe din scopurile indicate în acest aliniat și să fie necesară într-o societate democratică, acestea urmând să fie interpretate în lumina jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului.

Conform art. 4 alin. (1) și (2) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, statul garantează libertatea de exprimare a mass-mediei. Nimeni nu poate interzice sau împiedica mass-media să răspândească informații de interes public decât în condițiile legii. Mass-media are sarcina de a informa publicul asupra problemelor de interes public și de a efectua, în conformitate cu responsabilitățile sale, investigații jurnalistice în probleme de interes public.

Conform art. 1 din Legea presei nr. 243-XIII din 26 octombrie 1994, în Republica Moldova libertatea presei constituie un drept fundamental, consfințit de Constituție. Statul garantează tuturor persoanelor dreptul la exprimarea liberă a opiniilor și ideilor, la informare veridică asupra evenimentelor din viața internă și cea internațională prin intermediul publicațiilor periodice și al agențiilor de presă, care își desfășoară activitatea în condițiile pluralismului politic, precum și respectarea legislației cu privire la drepturile de autor.

În acest sens, se reține că, la momentul publicării articolului menționat, Octavian Racu, în calitatea sa de autor, și-a exercitat dreptul său la libertatea de a căuta, de a primi și de a comunica fapte și idei.

Este adevărat că, autorul face referire la acele persoane ca fiind reprezentanți ai unui grup criminal în absența unei sentințe de condamnare a lor, însă aceasta nu poate fi considerată ca o ură religioasă, ci mai degrabă, o abstracție de instituția prezumției nevinovăției.

Deci, articolul nu instigă la ură și nu cheamă lumea să boicoteze participarea acestei religii sau frecventarea acestei biserici, sau să-i supună pe admiratorii bisericii unor tratamente contrare art. 3 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, însă doar să-și creeze o imagine despre presupusul prejudiciu provocat de către aceasta, făcându-se referire la anumite posibile scheme infracționale.

Conform art. 19 alin. (1) din Legea cu privire la asigurarea egalității, persoana care înaintează o acțiune în instanța de judecată trebuie să prezinte fapte care permit prezumția existenței unui fapt de discriminare.

Ținând cont de prevederile legale enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că, persoana trebuie să probeze faptul că, este supus unei diferențe de tratament față de alte

persoane aflate într-o situație comparabilă în ceea ce privește capacitatea de a se bucura de unul din drepturile garantate prin Convenție. Or, în speță, intimații-reclamanți nu au probat asemenea aspecte.

Prin urmare, instanța de recurs consideră că, prima instanță corect a concluzionat că, articolul publicat se încadrează în limitele Legii cu privire la asigurarea egalității, pe care s-au bazat intimații-reclamanți la depunerea cererii de chemare în judecată. Or, nu sunt prezente semne ale instigării la ură și discriminare, care să întrunească indicii prevăzuți de Legea menționată, iar obiectul litigiului nu poate fi încadrat juridic reglementărilor despre discriminare, în sensul nerespectării prevederilor Legii cu privire la asigurarea egalității, intimații-reclamanți limitându-se doar la aceste prevederi, fără a fi invocate careva semne prevăzute de art. 2 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, cum ar fi defăimarea.

Conform art. 9 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, orice persoană are dreptul la libertatea de gândire, de conștiință și de religie; acest drept include libertatea de a-și schimba religia sau convingerea, precum și libertatea de a-și manifesta religia sau convingerea în mod individual sau în colectiv, în public sau în particular, prin cult, învățământ, practici și îndeplinirea ritualurilor. Libertatea de a-și manifesta religia sau convingerile nu poate face obiectul altor restrângeri decât acelea care, prevăzute de lege, constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru siguranța publică, protecția ordinii, a sănătății sau a moralei publice ori pentru protejarea drepturilor și libertăților altora.

În asemenea circumstanțe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, prima instanță temeinic și legal a respins acțiunea ca neîntemeiată. Or, o eventuală admitere a acțiunii ar duce la încălcarea dreptului fundamental la libertatea de exprimare, garantat de art. 10 din Convenție, în concordanță cu art. 18 din Declarația Universală a Drepturilor Omului și art. 18 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și de a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată.

Ținând cont de prevederile legale enunțate, precum și de faptul că, recursul declarat de către Octavian Racu a fost admis, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a încasa în mod solidar de la Cultul Religios „Biserica Unificării”, Andrei Eșanu, Ludmila Bîrcă și Natalia Roskot în beneficiul lui Octavian Racu taxa de stat pentru depunerea cererii de recurs în sumă de 204 lei.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Octavian Racu.

Se casează decizia din 22 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 07 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Cultul Religios „Biserica Unificării”, Andrei Eșanu, Ludmila Bîrcă și Natalia Roskot împotriva Societății cu răspundere limitată „Flux” și Octavian Racu cu privire la recunoașterea instigării la discriminare pe criteriul convingerilor religioase, obligarea radierii publicației și repararea prejudiciului moral.

Se încasează în mod solidar de la Cultul Religios „Biserica Unificării”, Andrei Eșanu, Ludmila Bîrcă și Natalia Roskot în beneficiul lui Octavian Racu taxa de stat pentru depunerea cererii de recurs în sumă de 204 (două sute patru) lei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic